

Pravěké hradiště Rmíz

Náměšť na Hané, okr. Olomouc, Olomoucký kraj
3800–3100 př. Kr.

 3,3 km

Navigační bod: N 49°35'27.99", E 17°1'1.49"
(vrchol kopce, kóta 368).

Přístup: Z Laškova (rozcestník Laškov, bus) na východ po naučné stezce *Terežským údolím*, po polní cestě do údolí potoka Šumice až k lesu; akropole hradiště Rmíz se rozkládá na prvním kopci na západní straně údolí s kótou 368.

Význam: Eneolitické hradiště s rozsáhlým a technicky vyspělým systémem opevnění, významné společenské a mocenské centrum regionu. Archeologicky zjištěná stratigrafie vrstev je významná pro chronologii eneolitu celé střední Moravy.

Historie: První, kdo na *hradiště upozornil v literatuře, byl V. Houdek z Náměště na Hané (1884). Neopominul je ani I. L. Čer-

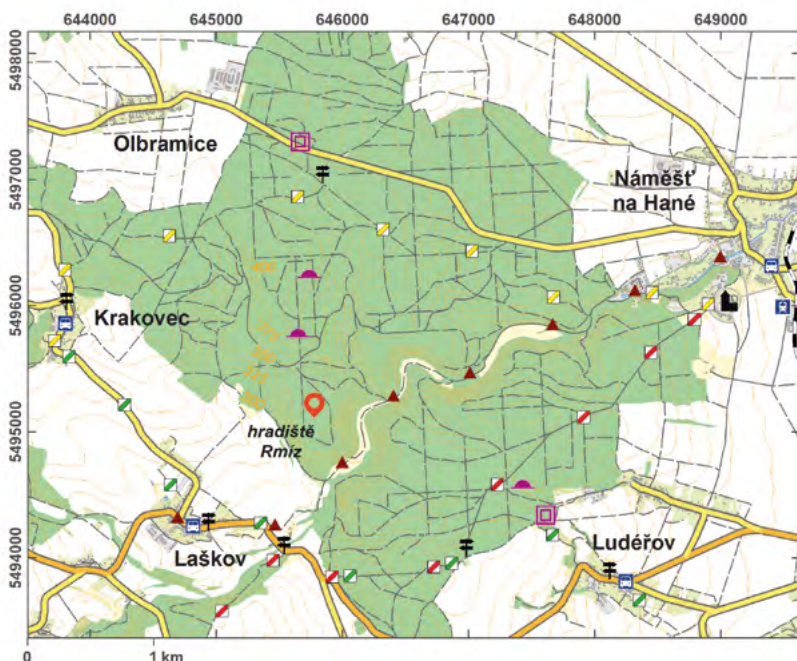
vinka ve svém přehledu hradišť na Moravě (1896). V meziválečném období lákala lokalita k drobným výkopům amatérské badatele z blízkého okolí (například L. Ošťádal, F. Lužný). V roce 1942 navštívil lokalitu J. Poulík, který pořídil plánek hradiště. Poměrně přesné měření provedl v roce 1948 J. Kšíř pro J. Skutila, který v roce 1956 vydal o Rmízu drobnou studii. Od závěru 70. let 20. století se celé oblasti věnoval M. Šmíd, který objevil i řadu soudobých *mohylníků v okolí. V letech 1988–1990 provedl systematickou sondáž (kromě řezů opevněním také sondy na akropoli), kterou objasnil chronologický vývoj osídlení i strukturu *opevnění. V závěru 90. let bylo hradiště na Rmízu zahrnuto do česko-amerického výzkumného programu, byla získána i *OCR data. Nálezy jsou uloženy v muzeích v Olomouci a v Prostějově.

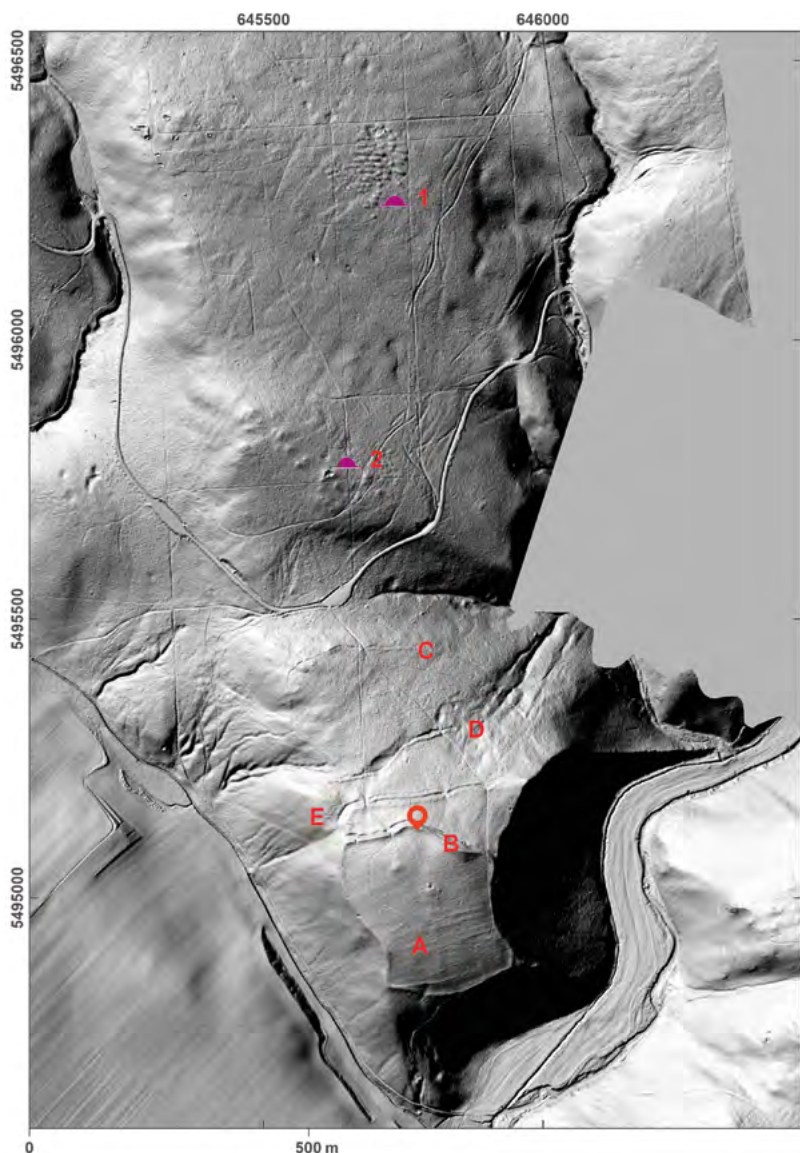
Ojedinelé doklady osídlení výšinné polohy byly zjištěny již pro závěr 5. tisíciletí př. Kr. (mladší fáze kultury s moravskou malovanou keramikou). Podstatná část opevnění byla vybudována ve starém eneolitu (kultura nálevkovitých pohárů (KNP) – baalberská fáze). V této době byl do skály zasekán příkop a vybudována hradba s *čelní kamennou zdí třetího pásma opevnění a čtvrté pásmo opevnění stejného charakteru. Čtvrté pásmo vymezovalo *akropoli hradiště o rozloze přibližně 6,5 ha. Doba vzniku prvního (vnějšího) pásma opevnění nebyla sondážemi zjištěna. Počátkem mladšího (II.) stupně KNP bylo opevnění rozšířeno o druhé pásmo, naopak třetí pásmo již mělo lehčí formu konstrukce. V průběhu osídlení bylo opevnění průběžně obnovováno, třetí *val ještě v klasické fázi kultury s kanelovanou keramikou. V halštatském období (platěnická fáze kultury lužických popelnicových polí) byla v linii čtvrtého pásu vystavěna dřevěná hradba komorové konstrukce. Podle výpočtů se tato hradba tyčila do výšky 3,5–4 m nad úroveň terénu a 7–7,5 m nade dnem příkopu. Prostor byl patrně využíván i v latěnu, náhodně ve středověku i novověku.

Popis: Hradiště o rozloze 17,5 ha se rozkládá na ostrožně zvané Rmíz, na katastru Náměště na Hané (přibližně 4 km od středu obce) a asi 800 m severovýchodně od obce Laškov. Východní, jižní a západní svahy spadají prudce do údolí potoků, na severu přechází terén širokým sedlem na vyšší vrchol – Křemelu, na jehož svazích se nachází dva mohylníky KNP.

Nejvyšší poloha, akropole (A), je obehnaná valem s předsunutým příkopem (B), který na západní a východní straně přechází v terénní hranu, na jihu je opevnění dochováno jako terasa. Na severní straně ostrožny je pak opevnění tvořeno třemi pásmy, přičemž první (C), vnější pásmo (mělký příkop a terénní vlna s převýšením 0,9 m) je od druhého vzdáleno 240 m. Druhé pásmo (D) je opět dochováno jako vnější příkop a val, vysoký 1 až 2,7 m. Třetí pásmo (E) uzavírá plochu 9,4 ha a kromě jasně patrného příkopu a valu s kamennou destrukcí, převyšující dno příkopu o maximálně 2 m, je tvořeno další prohlubní podél vnější hrany příkopu. Západní konec valu se stáčí k jihu, kde navazuje na čtvrté pásmo. [hd, ps]

Literatura: Houdek 1884; Skutil 1956; Čížmář 2004; Šmíd 2007; Martínek a kol. 2013.

Okolí:

(1) Náměšť na Hané (OL), eneolitický mohylník Křemela I: N 49°36'6.73", E 17°0'59.18" (1,2 km).

(2) Náměšť na Hané (OL), eneolitický mohylník Křemela II: N 49°35'48.48", E 17°0'59.76" (600 m).

(3) Bílovice (PV), eneolitické hradiště: N 49°31'36.91", E 16°59'21.92" (7,4 km).

(4) Slatinky (PV), hradiště U Varhan a mohylníky v trati Boří a Nad Ostichovcem: N 49°32'36.15", E 17°4'39.60" (6,6 km).

(5) Senička (OL), eneolitické hradiště v trati Křeb: N 49°37'38.52", E 17°3'1.61" (4,7 km).

↑ Letecký snímek lokality. Foto M. Kalábek 2011

↑ Pohled na Rmíz od západu. Foto H. Dehnerová